

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 774/2016-7

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 27. októbra 2016 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti INVEST TRADE, spol. s r. o., Čučmianska dlhá 26, Rožňava, zastúpenej advokátkou JUDr. Jitkou Tutkovou, Mierová 94, Humenné, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Brezno č. k. 3 Er 243/2011-18 z 23. marca 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti INVEST TRADE, spol. s r. o., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. apríla 2016 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti INVEST TRADE, spol. s r. o., Čučmianska dlhá 26, Rožňava (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. Jitkou

Tutkovou, Mierová 94, Humenné, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Brezno (ďalej aj „okresný súd“) č. k. 3 Er 243/2011-18 z 23. marca 2016 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola v procesnom postavení oprávnenej účastníčkou exekučného konania vedeného Okresným súdom Brezno pod sp. zn. 3 Er 243/2011 a povereným súdnym exekútorom [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] pod sp. zn. EX 182/2011. Okresný súd napadnutým uznesením označené exekučné konanie zastavil podľa § 243f ods. 5 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov s odôvodnením, že oprávnená návrh na vykonanie exekúcie nedoplnila v zmysle § 243f ods. 1 Exekučného poriadku.

Sťažovateľka namietané porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru odôvodňuje najmä takto:

„Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že okresný súd toto ustanovenie (§ 243f ods. 1 Exekučného poriadku, pozn.) interpretoval tak, že v lehote 30 dní je nutné doplniť návrh na vykonanie exekúcie priamo exekučnému súdu. Takýto výklad však nemá oporu v zákone a je zjavne svojvoľný. Návrh na vykonanie exekúcie podáva oprávnený v zmysle § 36 ods. 2 Exekučného poriadku exekútorovi. Je teda logické, že ak vyššie citované ustanovenie hovorí o doplnení návrhu na vykonanie exekúcie bez toho, aby určovalo konkrétneho adresáta tohto doplnenia, je ním bez pochyb súdny exekútor. Opačný výklad je arbitrárny a nezlučiteľný s princípmi právneho štátu.

Napadnuté rozhodnutie trpí aj ďalšou vadou. Dňa 18. 3. 2016 totiž okresný súd prevzal zásielku od súdneho exekútora [REDAKOVANÉ], ktorý zaslal sťažovateľovo doplnenie návrhu na vykonanie exekúcie, kde výslovne uviedol, že toto mu bolo doručené v zákonom stanovenej lehote. V čase vydania napadnutého rozhodnutia (t. j. dňa 23. 3. 2016) súd už disponoval predmetným doplnením návrhu na vykonanie exekúcie aj

s poukazom, že bolo exekútorovi doručené včas. Ak sa k tejto skutočnosti nijak nevyjadril v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, najmä nezdôvodnil prečo považoval oznámenie o dodržaní lehoty na doručenie doplnenia návrhu na vykonanie exekúcie za irelevantné, týmto postupom rovnako odňal sťažovateľovi základné právo na súdnu ochranu.

... Porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd spočíva v tom, že okresný súd napadnutým rozhodnutím napriek splneniu zákonných podmienok (t. j. doplneniu návrhu na vykonanie exekúcie v lehote) exekúciu zastavil, čím odňal sťažovateľovi právo, aby sa jeho vec (doplnenie návrhu na vykonanie exekúcie) riadne prejednala a rozhodla.“

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo spoločnosti INVEST TRADE, spol. s r. o. podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Brezno č. k. 3 Er/243/2011-18 z 23. marca 2016 porušené bolo.

Rozhodnutie Okresného súdu Brezno č. k. 3 Er/243/2011-18 zo 23. marca 2016 Ústavný súd zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Okresný súd Brezno je povinný uhradiť INVEST TRADE, spol. s r. o. trovy právneho zastúpenia v sume 303,16 €...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch a o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania preskúmal, či sťažnosť sťažovateľky obsahuje všeobecné a osobitné náležitosti predpísané zákonom o ústavnom súde (§ 20 a § 50) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide

vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Sťažovateľka v posudzovanej veci namieta porušenie svojich v sťažnosti označených práv, ku ktorému malo dôjsť tým, že okresný súd napadnutým uznesením exekúciu, v ktorej sťažovateľka vystupovala v procesnom postavení oprávnenej, zastavil podľa § 243f ods. 5 Exekučného poriadku, hoci na to (podľa sťažovateľky) neboli splnené zákonné podmienky, keďže sťažovateľka svoj návrh na vykonanie exekúcie doplnila v súlade s § 243f ods. 1 Exekučného poriadku podaním doručeným v zákonnej lehote (21. januára 2016) poverenému súdnemu exekútorovi.

Ústavný súd vo vzťahu k podstate námietok sťažovateľky v súlade so svojou konštantnou judikatúrou v prvom rade zdôrazňuje, že vo veciach, ktoré patria do právomoci všeobecných súdov, nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, IV. ÚS 339/2013). Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd posúdil napadnuté uznesenie okresného súdu z hľadiska jeho ústavnej akceptovateľnosti a zlučiteľnosti jeho účinkov so sťažovateľkou označeným základným právom na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právom na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa § 39 ods. 4 Exekučného poriadku v návrhu na vykonanie exekúcie na podklade rozhodnutia, ktorým sa priznal nárok zo zmenky proti povinnému, ktorý je fyzickou osobou oprávnený opíše aj rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu s povinným. Skutočnosti podľa prvej vety je povinný opísať aj oprávnený, ktorý svoje právo preukazuje nepretržitým radom indosamentov. K návrhu na vykonanie exekúcie sa pripoja dôkazy, ktoré tieto skutočnosti osvedčujú.

Podľa § 243f ods. 1 Exekučného poriadku v exekučných konaniach, ktoré sa začali pred účinnosťou tohto zákona (ide o zákon č. 438/2015 Z. z., ktorým bol novelizovaný aj Exekučný poriadok a ktorý nadobudol účinnosť 23. decembra 2015, pozn.) a v ktorých sa odo dňa účinnosti tohto zákona vyžadujú pri podaní návrhu na vykonanie exekúcie náležitosti podľa § 39 ods. 4 je oprávnený povinný doplniť návrh na vykonanie exekúcie podľa § 39 ods. 4 do 30 dní odo dňa účinnosti tohto zákona (t. j. do 22. januára 2016, pozn.).

Podľa § 243f ods. 5 Exekučného poriadku ak oprávnený návrh na vykonanie exekúcie nedoplní v lehote podľa odseku 1, súd exekúciu zastaví.

Okresný súd v napadnutom uznesení po citácii dotknutých ustanovení Exekučného poriadku odôvodnil zastavenie exekúcie vo veci sťažovateľky takto:

„Keďže sa exekúcia vykonáva na základe nároku priznaného zo zmenky a povinná je fyzická osoba, pričom oprávnený svoj návrh na začatie exekúcie nedoplnil v lehote podľa § 243f ods. 1 Zákona č. 438/2015 Z. z., súd exekučné konanie zastavil.“

Po preskúmaní sťažnosti, ako aj jej príloh, vychádzajúc najmä z odôvodnenia napadnutého uznesenia okresného súdu a z obsahu už citovaných na posudzovanú vec sa

vzťahujúcich ustanovení Exekučného poriadku, ústavný súd konštatuje, že právne závery okresného súdu vyjadrené v jeho uznesení o zastavení exekúcie nemožno považovať za svojvoľné alebo arbitrárne, teda za také, ktoré by popierali podstatu a zmysel aplikovaných zákonných ustanovení.

Podľa názoru ústavného súdu okresný súd v posudzovanej veci postupoval a rozhodol ústavne akceptovateľným spôsobom, keď predmetnú exekúciu zastavil podľa § 243f ods. 5 Exekučného poriadku z dôvodu, že návrh na vykonanie exekúcie nebol v zmysle § 243f ods. 1 Exekučného poriadku doplnený podaním doručeným v zákonnej lehote priamo exekučnému súdu. Hoci ustanovenie § 243f ods. 1 Exekučného poriadku výslovne neurčuje, komu bolo potrebné v ustanovenej lehote doručiť doplnenie návrhu na vykonanie exekúcie (či exekučnému súdu, alebo súdnemu exekútorovi), z napadnutého uznesenia vyvoditeľný právny záver okresného súdu, že návrh bolo potrebné doplniť priamo exekučnému súdu, považuje ústavný súd za ústavne udržateľný, a to najmä vzhľadom na skutočnosť, že predmetné zákonom požadované doplnenie návrhu na vykonanie exekúcie slúžilo vo vymedzených prípadoch na posúdenie prípustnosti ďalšieho pokračovania exekúcie, o ktorej bol oprávnený rozhodnúť výlučne exekučný súd, a nie súdny exekútor (§ 243f ods. 6 Exekučného poriadku). Aj preto bolo tiež vecou náležitej odbornej starostlivosti a predvídavosti samotnej sťažovateľky, k predmetu činnosti ktorej patrí aj vymáhanie pohľadávok, aby doplnenie návrhu na vykonanie exekúcie v konkrétnej veci doručila v zákonnej lehote aj príslušnému exekučnému súdu, nielen poverenému súdnemu exekútorovi. V nadväznosti na uvedené ústavný súd tiež poukazuje na to, že právne dôsledky vyplývajúce z právneho záveru okresného súdu zároveň prispievajú k naplneniu princípu právnej istoty účastníkov exekučného konania, keďže sa ním vylučujú možné pochybnosti o skutočnom čase vykonania zákonom požadovaného procesného úkonu, a teda o dodržaní či nedodržaní zákonom ustanovenej lehoty na jeho vykonanie.

Nad rámec už uvedeného ústavný súd pripomína, že obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne

konformný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti. Ak to tak je, ústavný súd nemá dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí všeobecných súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (m. m. napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Vychádzajúc z uvedených skutočností, ústavný súd dospel k záveru, že napadnuté uznesenie okresného súdu nevykazuje také ústavne relevantné nedostatky, ktoré by po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohli reálne viesť k vysloveniu porušenia označených práv sťažovateľky, a preto sťažnosť na predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti bolo už bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. októbra 2016